

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1CdoR/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	122204688
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:122204688.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: H. S., narodená XX. S. XXXX a P. S., narodený XX. Q. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, deti matky: F. L. I., narodená XX. S. XXXX, G., I. U. XXXX/X, zastúpená splnomocnencom: AK Neuschlová, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 5, a otca: Z. F. S. L. S., K., S., narodený XX. P. XXXX, G., S. XXXXX/XX, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 28P/162/2022, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. októbra 2024 sp. zn. 13CoP/164/2024-892, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. apríla 2024 č. k. 28P/162/2022-795 rozhodol:

„I. Súd schvaľuje rodičovskú dohodu v nasledovnom znení: Maloletá H. S., nar. XX.XX.XXXX a maloletý P. S., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi: každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 15,00 hod. do nedele do 19,00 hod., s výnimkou prázdnin ako je nižšie uvedené; počas vianočných prázdnin v párnom kalendárnom roku v čase od 25.12. od 10,00 hod. do 01.01. do 18,00 hod. nasledujúceho kalendárneho roka a v nepárnom kalendárnom roku v čase od 23.12. od 10,00 hod. do 25.12. do 10,00 hod. a následne v nasledujúcom párnom roku v čase od 01.01. od 15,00 hod. do 07.01. do 18:00 hod.; počas jarných prázdnin určených vyhláškou MŠ SR a organizáciou školského roka schválenou MŠ SR na ten - ktorý školský rok pre kraj obvyklého pobytu mal. detí v nepárnom kalendárnom roku v čase od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 15,00 hod. do stredy prázdninového týždňa do 12,00 hod. a v párnom kalendárnom roku v čase od stredy prázdninového týždňa od 12,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18,00 hod.; počas veľkonočných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku v čase od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 15,00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18,00 hod.; počas

letných prázdnin v kalendárnom roku v čase od 01.08. od 10,00 hod. do 30.08. do 19,00 hod.; počas jesenných prázdnin sa styk otca s maloletými deťmi neupravuje. V stanovených dňoch a hodinách si otec vyzdvihne maloleté deti v mieste bydliska matky a v stanovených dňoch a hodinách otec maloleté deti matke v mieste jej bydliska odovzdá. II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej H., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 300,- Eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.10.2022. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého P., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 300,- Eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.10.2022. Zročné výživné na maloletú H., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.10.2022 do 30.04.2024 v sume 1.900,- Eur súd povoľuje otcovi splácať v splátkach po 50,- Eur mesačne, spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, od 01.05.2024. Zročné výživné na maloletého P., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.10.2022 do 30.04.2024 v sume 1.900,- Eur súd povoľuje otcovi splácať v splátkach po 50,- Eur mesačne, spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, od 01.05.2024. III. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Nitra, č.k. 24P/223/2010 - 23 zo dňa 17.08.2010 a rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č.k. 49P/264/2012 - 16 zo dňa 21.01.2013. IV. Vo zvyšku súd návrh otca zamietla. V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Súd prvej inštancie uznesením z 8. októbra 2024 č.k. 28P/162/2022-885 návrh otca na odpustenie zmeškania lehoty zo dňa 12. júna 2024 zamietol s tým, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Mal za to, že neboli splnené všetky predpoklady na odpustenie zmeškania lehoty. Dôvod otca, pre ktorý zmeškal lehotu na podanie odvolania nepovažoval za ospravedlniteľný, nakoľko z obsahu lekárskeho potvrdenia doručeného otcovi dňa 13. júna 2024, nevyplýva jeho zdravotný stav. Vychádzajúc aj z obsahu podania otca doručeného súdu dňa 12. júna 2024 súd dospel k záveru, že otcovi nič nebránilo, aby rovnako podanie urobil aj v zákonnej lehote na podanie odvolania. Navyše otec nekonal v zmysle ustanovenia § 122 CSP, podľa ktorého s návrhom na odpustenie zmeškania lehoty je potrebné spojiť aj zmeškaný úkon. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 30. októbra 2024 sp. zn. 13CoP/164/2024- 892 odvolanie odmietol s tým, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodol s poukazom na § 386 písm. a), § 362 ods. 1, § 121 ods. 2, ods. 4 a ods. 5 CSP. Konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený otcovi dňa 27. mája 2024, pričom lehota na podanie odvolania mu začala plynúť nasledujúcim dňom po jeho doručení, t.j. 28. mája 2024 a jej posledným (15-tým) dňom bol deň 11. júna 2024 (utorok). Otec podal odvolanie elektronicky až dňa 17. júna 2024, t. j. po uplynutí lehoty na podanie odvolania, teda oneskorene, pričom súd prvej inštancie (vyššie uvedeným) uznesením návrh otca na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania zamietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, nakoľko sa súdy nezaoberali otázkou jeho zdravotného stavu, ktorý zmeškanie lehoty spôsobil, ani možnosťou ospravedlnenia zmeškanej lehoty.

5. Matka vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadala ako nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (účastník konania), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci upravenej v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu pre dovolanie podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania otca bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, keď odvolací súd sa pri svojom právnom závere nezaoberal vôbec možnosťou ospravedlnenia zmeškanej lehoty na podanie odvolania, z dôvodu jeho zdravotného stavu.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zarúčených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod pojmom procesný postup sa rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, či 6Cdo/90/2012). Súčasťou rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ešte pred účinnosťou CSP bol tiež záver, podľa ktorého o znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho konania ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví, resp. odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, prípadne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/142/2013 alebo 3Cdo/98/2015).

14. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávny procesný postup spočívajúci v tom, že odvolací súd odmietol jeho odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu, že bolo podané oneskorene (§ 386 písm. a) CSP) a návrh otca na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania bol zamietnutý, hoc na to podľa dovolateľa neboli splnené podmienky, dovolací súd sústredil svoju pozornosť na obsah súdneho spisu a argumentáciu dovolateľa vzťahujúcu sa k včasnosti ním podaného odvolania.

15. Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

16. Podľa § 362 ods. 2 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

17. Podľa § 226 CSP právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia.

18. Dovolací súd konštatuje, že podľa ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu včasnosť podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku je základným predpokladom na jeho meritórne preskúmanie. Pokiaľ odvolanie nie je podané včas, nie je možné dovolacie dôvody meritórne preskúmať. Ide o realizáciu dispozičnej zásady, ktorou je ovládané odvolacie konanie. Ak odvolateľ nepodal odvolanie včas tak, nedochádza k suspenzívnemu účinku odvolania a napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť. Je to prekážka právoplatne rozsúdenej veci, ktorá bráni odvolaciemu súdu tvrdené procesné vady preskúmať. Právoplatnosť rozhodnutia bráni preskúmať prípadnú vadu prvoinštančného konania, ktorá by mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

19. Skutočnosť, že došlo k oneskorenému podaniu odvolania nebola sporná a dovolateľ k nej v dovolacom konaní neposkytol najvyššiemu súdu žiadne nové argumenty ani tvrdenia. Otcovi bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený dňa 27. mája 2024, lehota na podanie odvolania mu začala plynúť nasledujúcim dňom po jeho doručení, t.j. 28. mája 2024, pričom posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol deň 11. júna 2024 (utorok). Otec podal odvolanie až dňa 17. júna 2024, t.j. po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty. Dovolací súd preto správne odvolanie odmietol ako oneskorene podané aj pri závere, že návrh otca na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania bol súdu prvej inštancie právoplatne zamietnutý (uznesením z 8. októbra 2024 č.k. 28P/162/2022-885). Navyše dovolací súd nemohol akceptovať námietku dovolateľa, nakoľko nemá oporu ani v súdnom spise. Z predmetného uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že návrh otca na odpustenie zmeškania lehoty súd zamietol o.i. pre jeho rozpor s ustanovením § 122 CSP, keď otec s návrhom na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania z 12. júna 2024 nespojil aj zmeškaný úkon, t.j. odvolanie samotné, ako vyžaduje zákon. Dovolací súd tak po preskúmaní postupu súdu nižšej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu dovolaním napadnutého uznesenia o odmietnutí otcom podaného odvolania z dôvodu, že bolo podané oneskorene (§ 386 písm. a) CSP) dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

20. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.